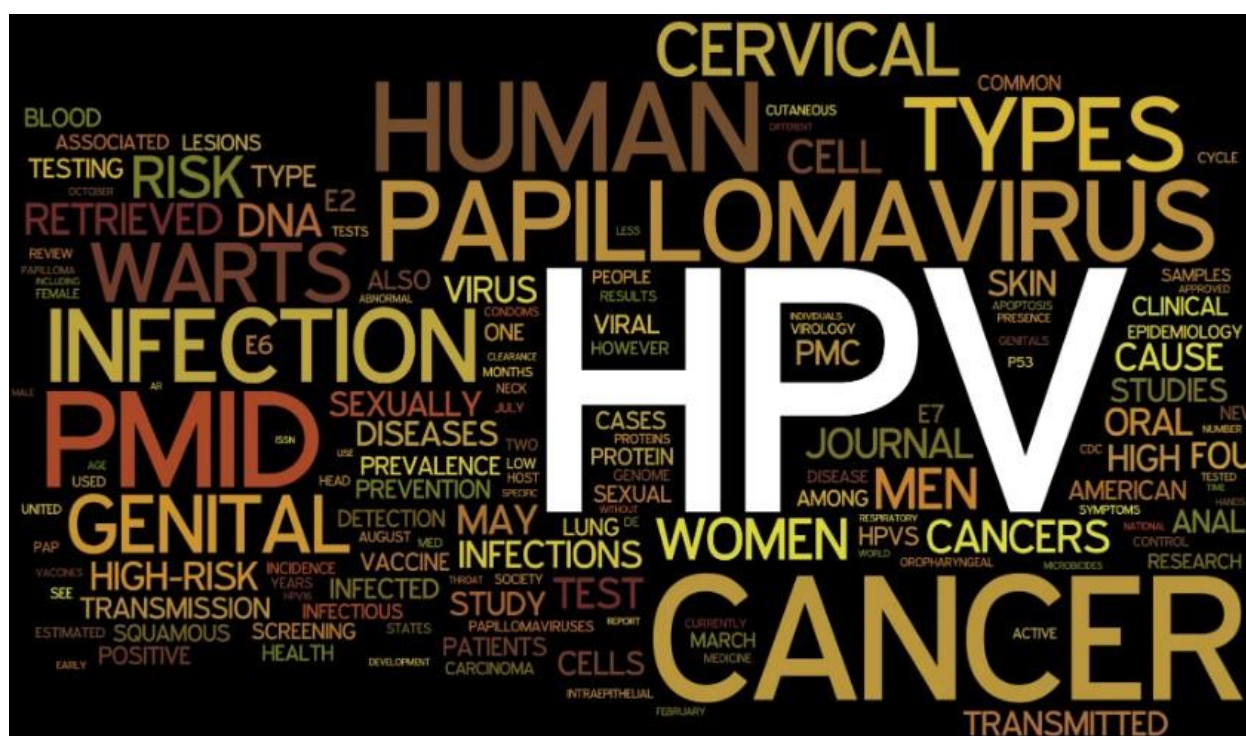

ویروس‌های پاپیلومای انسانی (Human Papillomavirus)

هدف این مطلب کوتاه، ارائه یک نمای کلی از HPV شامل انواع آن، روش‌های انتقال، بیماری‌های مرتبط و استراتژی‌های پیشگیری است. این بیماری با HIV کاملاً متفاوت است و دارای شیوع نسبتاً بالایی در جمعیت می‌باشد و بر خلاف باور عمومی هم زنان و هم مردان را درگیر می‌کند. با شناخت بهتر و آگاهی‌رسانی بدون دلهره و خجالت در این زمینه، می‌توان از بسیاری از سرطان‌های ناشی از این ویروس پیشگیری نمود.

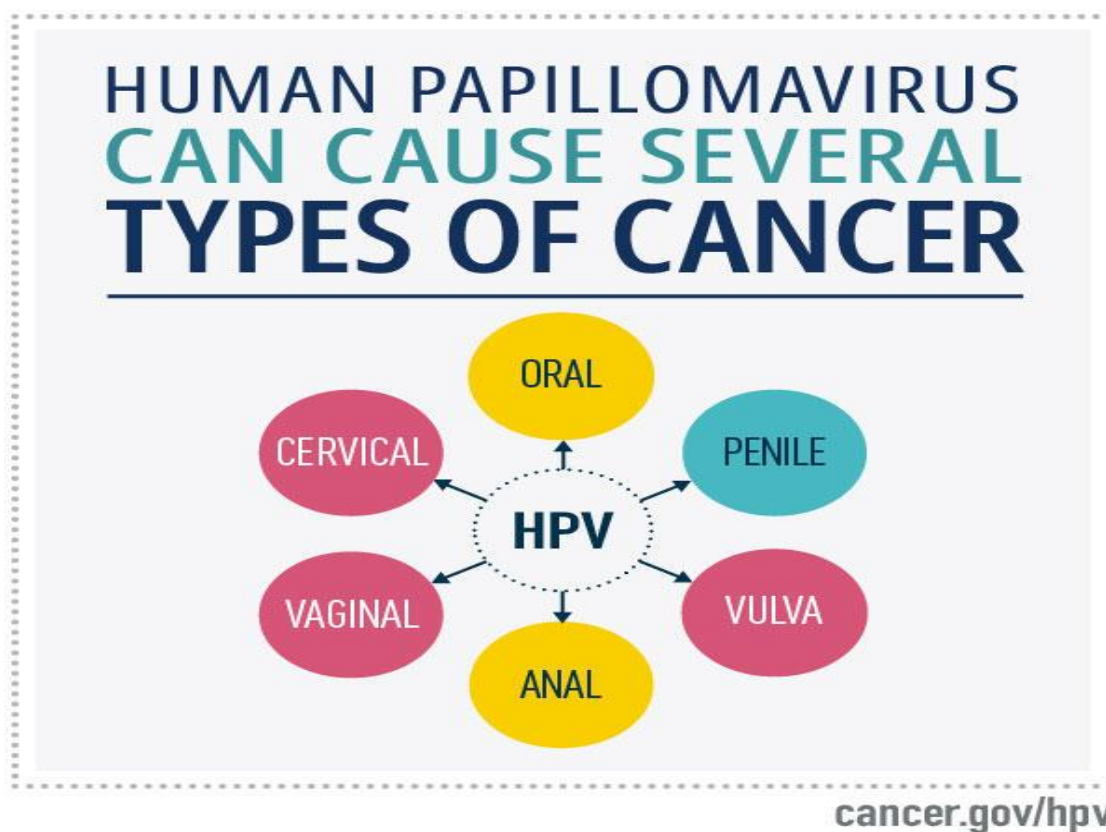

کلیات:

ویروس پاپیلومای انسانی (HPV) که با نام زگیل تناسلی نیز شناخته می‌شود، شایعترین بیماری مقاربتی است که بخش قابل توجهی از مردان و زنان را تحت تاثیر قرار می‌دهد. HPV یک ویروس نبوده و شامل گروهی متنوع از 200 ویروس مرتبط است. در حالی که 90٪ عفونت‌های HPV بدون ایجاد مشکل برای سلامتی معمولاً طی بازه زمانی 2 ساله خود به خود برطرف می‌شوند، اما در برخی موارد موجب بروز زگیل‌های تناسلی (Warts) شده و در افراد مبتلا به انواع پرخطر، منجر به سرطان‌های مختلف از جمله سرطان دهانه رحم، مقعد، واژن، آلت تناسلی و اوروفارنکس می‌شوند. از همین رو ویروس‌های

این خانواده بسته به شدت بیماری به 2 دسته همراه با خطر بالا (High Risk) و همراه با خطر کم (Low Risk) طبقه‌بندی شده‌اند.

شایع‌ترین انواع این ویروس در جهان زیرگونه‌های 16 (3.2٪)، 18 (1.4٪)، 31 (0.8٪) و 58 (0.7٪) می‌باشند که همگی ویروس‌های پاپیلومای انکوژنیک (با قابلیت ایجاد سرطان) هستند. سرطان دهانه رحم چهارمین علت سرطان در زنان است. HPV نوع 16 مسئول 50٪ موارد سرطان دهانه رحم و همراه با نوع 18، 70٪ موارد آن را تشکیل می‌دهند. 90٪ موارد سرطان مقعد، 65٪ موارد سرطان واژن، 45٪-90٪ موارد سرطان دهان و حلق ناشی از آلودگی با این ویروس هستند.

راه های انتقال HPV:

اصلی‌ترین راه انتقال HPV، از طریق تماس پوست به پوست جنسی یا تماس پوست با مخاط است. انتقال در حین رابطه جنسی مستندشده‌ترین و رایج‌ترین مسیر انتقال این ویروس از فردی به فرد دیگر است، اما مطالعاتی وجود دارد که ابتلا به این ویروس از راه‌های غیرجنسی را مطرح می‌کند.

1- انتقال افقی (Horizontal Transmission):

یکی از ویژگی‌های بارز این ویروس مقاومت آن نسبت به مواد شوینده و تمیزکننده موجود می‌باشد. انتقال افقی HPV شامل فومیت‌ها (انتقال از طریق سطوح آلوده و گاهی آئروسول)، انگشتان و دهان و تماس پوستی (غیر از ناحیه تناسلی) است. در

مطالعات مختلف امکان انتقال ویروس از این مسیرها تا حدودی مورد بحث قرار گرفته‌اند. همچنین تجهیزات آلوده در اتاق معاینات زنان موضوع مهمی برای ارزیابی راه‌های انتقال عفونت HPV بوده است. این ویروس می‌تواند مدت‌ها روی سطوح، لباس‌ها و تجهیزات مانند پروب‌های اولتراسوند یا پروب‌های سونوگرافی واژینال باقی بماند و از آنجایی که امکان ضدعفونی کردن کامل این تجهیزات به علت حساس بودن آنها وجود ندارد، این موارد به عنوان یک ریسک بالقوه شناسایی شده‌اند. لازم به ذکر است که شانس ابتلا به ویروس از این طریق ناچیز می‌باشد.

2- انتقال عمودی (Vertical Transmission):

انتقال عمودی از مادر به نوزاد یکی دیگر از راه‌های انتقال HPV است. چندین مطالعه بر احتمال عفونت از طریق مایع آمنیوتیک یا جفت یا از طریق تماس با مخاط تناسلی مادر در هنگام زایمان طبیعی تاکید کرده‌اند. داده‌ها نشان می‌دهند که احتمال ابتلای نوزادان زنانی که در هنگام زایمان به زگیل تناسلی مبتلا هستند حدود 200 برابر بیشتر از افراد عادی است.

3- انتقال از طریق آب (Waterborne Transmission):

انتقال و ابتلا به این ویروس از طریق آب نظیر استخرهای شنا، پارک‌های آبی و ... ثابت نشده است. اگرچه در مطالعات انجام شده و نمونه‌برداری‌های صورت گرفته انواعی از این ویروس در مکان‌های مختلف یافت شده است. بنابراین توصیه می‌شود که در چنین مکان‌هایی از پوشش مخصوص پا (دمپایی) استفاده کنید و وسایل بهداشت شخصی خود (نظیر حوله، زیرانداز و ..) را همراه داشته باشید.

4- تلقیح خودکار (Self-inoculation):

افراد ممکن است ویروس را از ناحیه‌ای از بدن خود به ناحیه دیگر منتقل کنند، مثلاً با لمس زگیل تناسلی و سپس لمس دهان خود. البته این راه انتقال معمولاً در رابطه با ویروس‌های با میزان خطر پایین اتفاق می‌افتد.

علائم و نشانه‌ها:

اکثر افراد مبتلا به HPV نمی‌دانند که به این عفونت مبتلا هستند. آنها هرگز علائم یا مشکلات خاصی را بروز نمی‌دهند. برخی از افراد با ظهور و دیدن زگیل تناسلی متوجه می‌شوند که HPV دارند. زگیل تناسلی معمولاً به صورت یک برآمدگی کوچک یا گروهی از برجستگی‌ها در ناحیه تناسلی ظاهر می‌شود. برجستگی‌ها می‌توانند کوچک یا بزرگ، برآمده یا مسطح و یا به شکل گل‌کلم باشند. پزشک شما معمولاً می‌تواند زگیل‌ها را با نگاه کردن به ناحیه تناسلی تشخیص دهد.

در زنان ممکن است زمانی که نتیجه غیرطبیعی تست پاپ اسمیر را دریافت کنند، متوجه شوند که به آن مبتلا هستند. برخی دیگر نیز ممکن است زمانی متوجه شوند که مشکلات جدی‌تری مانند سرطان ایجاد شده باشد.

غربالگری:

احتمالا تا بحال نام تست پاپ اسمیر را شنیده‌اید. پاپ اسمیر همان تست غربالگری برای سرطان دهانه رحم می‌باشد. در این تست سلول‌های غیرطبیعی در دهانه رحم که ممکن است سرطانی یا پیش سرطانی باشند، بررسی می‌شوند. در طول فرآیند آزمایش، پزشک شما از سلول‌های دهانه رحم نمونه‌برداری کرده تا بررسی کند علائمی از سرطان، عفونت و التهاب وجود دارد یا خیر. اهمیت این تست در آن است که تشخیص زودرس سرطان دهانه رحم شانس بسیار بیشتری برای درمان به شما خواهد داد. امروزه انجام تست HPV بر روی نمونه گرفته شده از دهانه رحم نیز به عنوان یک روش ارزشمند غربالگری مورد استفاده قرار می‌گیرد.

غربالگری در خانم‌های 21 تا 65 سال انجام می‌گیرد. برای غربالگری می‌توان به روش‌های زیر اقدام نمود:

1- انجام همزمان پاپ اسمیر و تست HPV

2- انجام تست HPV به تنهایی

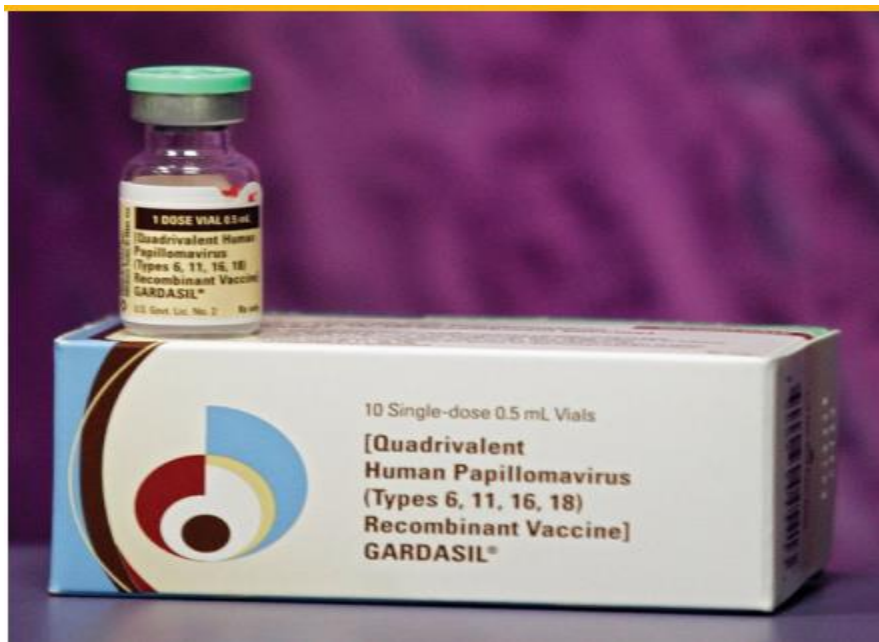
3- انجام تست پاپ اسمیر به تنهایی

در مورد اینکه کدام گزینه برای شما مناسب‌تر است با پزشک معالج خود مشورت نمایید.

در سنین بالای 65 سال نیز بسته به شرایط هر فرد و نظر پزشک معالج ممکن است آزمایشات فوق انجام شود.

پیشگیری:

بهترین راه پیشگیری از ابتلا به این ویروس تزریق واکسن است. در کشورهای پیشرفته واکسن‌های تولید شده در برابر گونه‌های با میزان خطر بالا به صورت همگانی به جمعیت جوان 11-12 سال قبل از شروع فعالیت جنسی تزریق می‌شود. این واکسن‌ها 4 یا 9 ظرفیتی هستند به این مفهوم که در برابر 4 یا 9 گونه خطرناک از این ویروس ایمنی ایجاد می‌کنند. تزریق واکسن احتمال ابتلا به سرطان را به میزان چشمگیر 90٪ کاهش می‌دهد. همچنین نشان داده شده است که این واکسن در سنین بالاتر (تا 45 سال) بسته به شرایط فرد، ایمنی قابل قبولی ایجاد می‌کند.

از دیگر راهکارهای پیشگیری از ابتلا به این ویروس می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- محدود کردن شرکای جنسی.
- برقراری رابطه جنسی ایمن و استفاده صحیح از کاندوم (کاهش 70٪ احتمال ابتلا به ویروس).
- شستشوی مرتب و صحیح دستها.
- رعایت بهداشت عمومی.

منابع:

1-Non-sexual HPV transmission and role of vaccination for a better future/AIDA
PETCA/EXPERIMENTAL AND THERAPEUTIC MEDICINE 20: 186, 2020/DOI:
10.3892/etm.2020.9316

2-Transmission and clearance of human papillomavirus infection in the oral cavity and its role in
oropharyngeal carcinoma – A review/Medical Virology/Revised: 3 February 2022 - Accepted: 7
February 2022/DOI: 10.1002/rmv.2337

3-www.CDC.gov/STD/HPV

4-www.NHS.uk/conditions/HPV

5-www.cancer.gov/HPV

6- <https://www.mayoclinic.org/tests-procedures/pap-smear>